

**DEZBATERILE INSTITUTULUI FRANCEZ DIN CLUJ-NAPOCA
ÎN CADRUL
FESTIVALULUI „PRIMĂVARA CAFENELELOR” 2014.
Animatoare: Gabriela Făcălau, scriitoare și ziaristă franceză de origine română**

De ce aceste dezbateri publice?

Pentru că Institutul Francez din Cluj-Napoca dorește să contribuie la dezvoltarea inteligenței colective care reprezintă una din cele mai importante fore creatoare în orice societate prin însăși capacitatea ei de-a genera energia dinamicii de grup. Din dezbateri publice se nasc relații noi, simpatii, prietenii, reflecții și inițiative noi.

Tratarea subiectelor

În alegerea și tratarea subiectelor Institutul Francez din Cluj-Napoca a optat pentru un tratament transdisciplinar care să permită confruntarea pacifică al unor puncte de vedere diferite și care împreună să contribuie la dezvoltarea unei viziuni globale și nuanțate.

Subiectele dezbaterilor au fost :

1. NOILE TEHNOLOGII DE INFORMATIE SI DE COMUNICARE (HT), UN PROGRES PREA RAPID ?

Temele de discutie :

1. Ritm tehnologic/ritm natural
2. Tinerii în lumea hyperconexiunii de mîine

Data : 3 aprilie 2014 de la ora 19 la 21.

2. TRAIM O ETAPA ISTORICA CRUCIALA ?

Temele de discutie :

1. Criza globala și paradigma actuala (neoliberalismul)
2. Premizele unei revoluii a conștiinței ?

Data: 5 aprilie 2014 de la ora 19 la 21.

3. TINERETUL ROMAN, INCOTRO ?

Temele de discutie :

1. Criza învățămîntului
2. Migrația creierelor
3. Visele tinerilor

Data 7 aprilie 2014 de la 19 la 21.

De ce aceste subiecte :

1. Pentru că suntem toți preocupați de HT și de problematicile pe care le ridică aceste tehnologii în viața privată și profesională,
2. Pentru că trăim o criză globală care ne afectează și față de care e important să dezvoltăm un anumit recul,
3. Pentru că tinerii reprezintă forța vie a oricărei națiuni ceea ce face din viitorul lor o chestiune esențială.

Dezbaterea n°1:

NOILE TEHNOLOGII DE INFORMAȚIE ȘI DE COMUNICARE, UN PROGRES PREA RAPID?

Invitații :

- ▲ **Daniel David**, Profesor de psihologie clinică și psihoterapie la Universitatea Babe-Bolyai Cluj-Napoca
- ▲ **Sorin Stan**, Chief Strategy Officer at SoftVision /Vice Președinte al Asociației pentru Educația Informală (Școala Informală de IT) din Cluj-Napoca
- ▲ **Istvan Szakats** , Președintele Fundației Alt Art, Cluj-Napoca
- ▲ **Marius Lazăr** , Conferențiar Univ. Dr. La Facultatea de Sociologie și Asistenta Socială, Universitatea Babe-Bolyai, Cluj-Napoca

Pentru început G.Făcălău a evocat modul nostru de funcționare „multi-tasking” prezent și în viața privată și în cea profesională, un mod care implică un important stres cauzat de sentimentul de rarefacție a timpului. Animatoarea a solicitat după aceea opinia invitaților prin întrebarea: „Oare tehnologiile acestea, extrem de rapide, ne-ar impune ritmul lor ?”

Pentru Pr. D. David problema nu s-ar pune la nivelul ritmurilor tehnologice ale HT ci mai degrabă în felul în care aceste tehnologii sunt utilizate. Efectul HT poate fi negativ la copii și la tineri adolescenți în măsura în care spiritul lor are nevoie de alte tipuri de experiențe pentru a se forma în mod armonios. Domnia sa considera că utilizarea HT este pozitivă cu condiția de-a le utiliza cu discernământ, în cunoștință de cauză.

Din perspectiva sociologului M. Lazăr, tehnologia actuală apare ca un “cal troian menit să submineze calitatea umană”. Subliniind multitudinea schimbărilor ce survin de-a lungul istoriei, sociologul a făcut o distincție între oamenii care se adaptează cu ușurință noilor cerințe și cei care încearcă să reziste. Sociologul a mai remarcat și faptul că dacă înainte stilul de gândire era discursiv, esențialist, conceptual, acum avem de-a face cu un mod de gândire audio-vizual, operațional și relațional.

S.Stan consideră că : „Chiar dacă nu au cunoscute de bază, oamenii de azi devin din ce în ce mai intuitivi și această schimbare este evidentă mai cu seamă la cei care lucrează în domeniul noilor tehnologii”.

I.Szakáts a vorbit de faptul că nu există o egalitate între sexe în folosirea internetului, ca băieții petrec mai mult timp în spațiul virtual în timp ce fetele preferă contactul cu realitatea.

G.Făcălău abordând tema :” HT, sunt o modă imperativă?” a evocat numărul impresionant de utilizatori ai Facebook-ului și ai YouTube-ului. Animatoarea a adăugat:” Pentru a fi acceptați de semenii și de copiii noștri ne simțim obligați să avem un profil Facebook, un cont de Twitter, să cunoscăm ultimele aplicații ale iPhone-ului”.

Pr. D.David a remarcat că s-a creat o anumită dependență a tinerilor față de noile tehnologii, că aceștia nu-și mai încarcă memoria cu procedee considerate altă dată importante, precum tabla înmulțirii. Profesorul consideră că Wikipedia reprezintă pentru tinerii de azi o referință indiscutabilă deși nu toate informațiile acesteia sunt valabile, științifice :”Ar fi necesar ca tinerii să asimileze anumite criterii critice care să le permită să verifice valabilitatea informațiilor de pe Wikipedia”.

Opinia aceasta a fost împărtășită și de sociologul M.Lazăr.

Din public o persoană a confirmat că tinerii nu știu să selecteze informația, că abundența de informații a devenit o realitate care generează o anumită dificultate în sensul selecției și verificării informațiilor. O altă persoană din public a insistat pe acest subiect spunând :”Consider că am ajuns într-o situație în care avem nevoie de reguli atunci când accesăm informațiile”

La tema următoare: „Boli implicând HT” G.Făcălău a pus în evidență confruntarea care există între ritmurile tehnologice și corpul omenesc ale cărui procese fizice nu își măresc viteza: timpul de reacție, de percepție și de tratament al informației. Vorbind despre Boala lui Chronos animatoarea a citat pe specialistul francez în impactul HT, Denis Etighoffer:” HT dau naștere unui conflict între două universuri temporale care nu sunt compatibile : bioritmurile naturale și universul calculatorului (...). Timpul mașinilor intră în competiție cu timpul oamenilor”.

După părerea invitaților Boala lui Chronos ca și Burn-out sunt mai degrabă boli legate de imperativul de productivitate la care e supus omul de azi în cadrul ultraliberalismului decât o consecință a impactului acestor tehnologii asupra oamenilor.

Pr.D. David a evocat dificultatea pe care a întâlnit-o în momentul în care a început să utilizeze terapia virtuală, o dificultate care a dispărut când efectele benefice ale acestei terapii s-au impus de la sine.

În ceea ce privește tematica internetului ca memorie externă a omului modern G.Făcălău l-a citat pe Francis Eustache : „Riscul ar fi să ne bazăm aproape exclusiv pe Net și să nu mai utilizăm decât puțin propria noastră memorie. De aceea utilizarea internetului ar trebui să fie un obiect de studiu încă de la vârstă fragedă a copilăriei”.

Pr. D. David a subliniat că aspirația democratică a internetului nu conferă informailor o validitate verificabilă. Sistemul de control al informailor nu este prezent pe internet. Până la apariția internetului democratic informația era controlată, iar acum, faptul că oricine poate posta ne obligă să dezvoltăm un spirit critic. „Utilizarea fără discernământ a informailor de pe internet poate fi prejudiciabilă, cu atât mai mult cu cât mintea are nevoie de sens și de semnificație, nu adevăr, care poate fi dat și de falsuri” a precizat domnia sa.

Tema „Lumea hyperconexiunii de mâine” a suscitat mai multe comentarii. Din public o profesoară de franceză și română a vorbit de faptul că elevii din clasa ei rămân „branai” pe noile tehnologii în timpul cursurilor ceea ce e prejudiciabil elevilor.

I.Szakats crede că în lumea de mâine tinerii vor fi din ce în ce mai „branati” mai ales cu noul „Google Glass” pentru că acesta este o interfață care poate fi o punte de legătură între lumea virtuală și cea reală și că importanța internetului va crește considerabil, că toate activitățile noastre se vor lega de această lume virtuală: ”Internetul va fi un instrument obișnuit pentru a putea obține ceea ce avem nevoie”.

Sorin Stan a împărtășit această idee :” Cu certitudine, tehnologia va interveni profund în viețile oamenilor”. Domnia sa considera că HT au început deja să ne schimbe felul de a fi.

G.Făcălău a întrebat dacă noile tehnologii au dat naștere unor altor scopuri decât cele vitale.

Pr. D. David a vorbit de faptul că nu ne mai aflăm într-o evoluție biologică, ci într-o evoluție socială și că vom avea o societate cu două viteze: indivizi care se vor adapta și indivizi care nu se vor adapta.

La întrebarea finală a animatoarei privind importanța revoluției tehnologice al HT sociologul M.Lazăr a răspuns că societatea omenească a știut de fiecare dată să integreze revoluțiile pe care le-a trăit, ca și această revoluție va fi la rândul ei integrată în măsura în care omul e o ființă plastică.

S-a discutat după aceea de faptul că ar fi nevoie ca statele să se implice în programe de formare a tinerilor la HT și s-a precizat că aceste tehnologii prezintă multe aspecte pozitive: accesul imediat și democratic la informații, posibilitatea pentru oricare dintre noi de-a devenii autonom, posibilitatea adeziunii la comunități virtuale în funcție de valorile noastre, comunicarea instantanee, libertatea față de timp și de spațiu.

« Discuțiile de astăzi au subliniat aspectele pozitive ale revoluției tehnologice pe care o trăim : capacitatea cetățeanului de-a devenii autonom și de-a se implica în problematicile timpului său în funcție de sensibilitatea sa/ democratizarea accesului la informație/ comunicarea instantanee și libertatea față de timp și spațiu/ faptul că nu mașinile (HT) sunt împotriva omului ci o conjunctură economică unde se cere angajatului o productivitate maximală. S-au evocat și aspecte negative : pericolul utilizării premature ale HT și pericolul de-a nu avea simț critic față de multitudinea informațiilor prezente pe Net. S-a vorbit de un om nou și despre o evoluție care nu mai e genetică ci socială ceea ce implică ca statele să-și asume responsabilitățile ; să elaboreze programe de formare a noilor generații în utilizarea HT pentru a evita nașterea unei societăți cu două viteze. » a spus G.Făcălău în concluzia dezbaterii.

Notele dezbaterii au fost efectuate de : Ioana Onior și Nicoleta Marin, Studente la Relații Internaționale și Studii Europene, Facultatea de Istorie și Filozofie, Universitatea Babeș-Bolyai, anul II